



**Plan, Land- og Byudvik-
ling**

Tlf. +45 74 92 92 51

E-mail
ingfed@toender.dk

Sagsnr.:
01.05.02-P25-11-26

6. august 2026

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til opførelse af et sommerhus med integreret redskabsrum og to overdækninger på Brandvejen 8, 6520 Toftlund

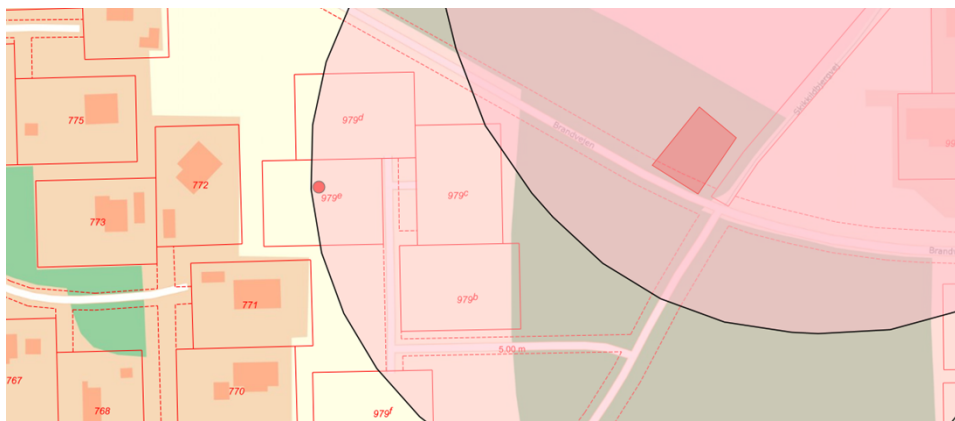
Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til, som ansøgt, at opføre et sommerhus med integreret redskabsrum og to overdækninger på matr. nr. 979e Arrild Ejerlav, beliggende på Brandvejen 8, 6520 Toftlund.

Der ønskes opført et sommerhus på 138 m², et redskabsrum på 9 m² og to overdækninger med et samlet areal på ca. 28 m².

Sommerhuset får en højde på ca. 4,9 m og opføres med en sort træbeklædning, og taget bliver med sorte betontagsten.

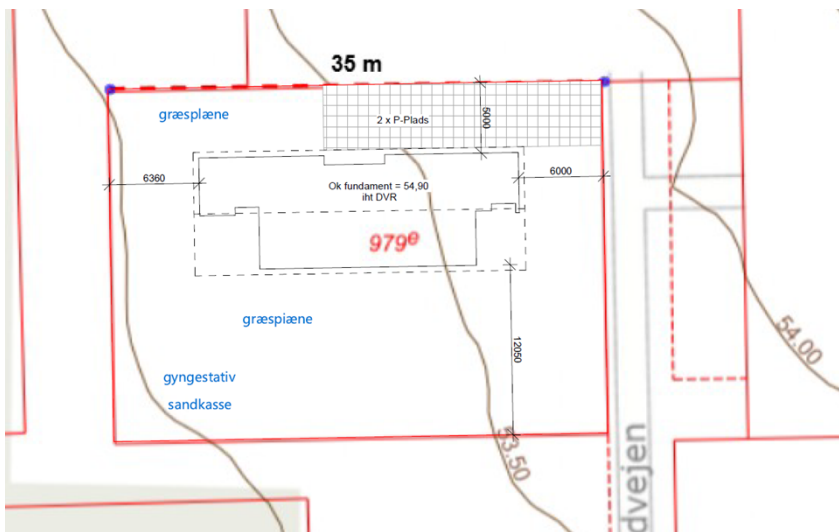
Redskabsskuret er en integreret del af sommerhuset.



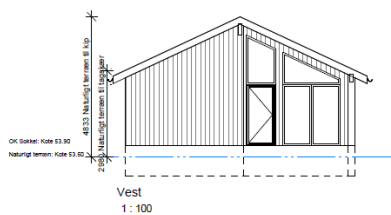
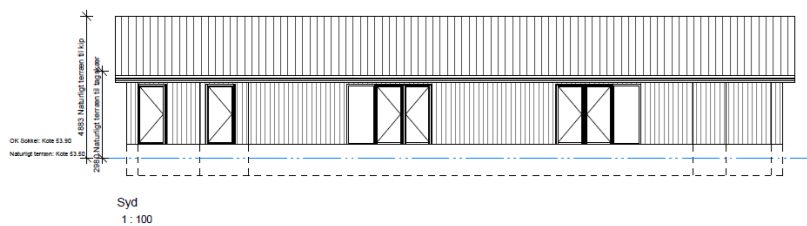
Rød prik viser matriklen.

De røde cirker viser fortidsmindebeskyttelseslinjen.

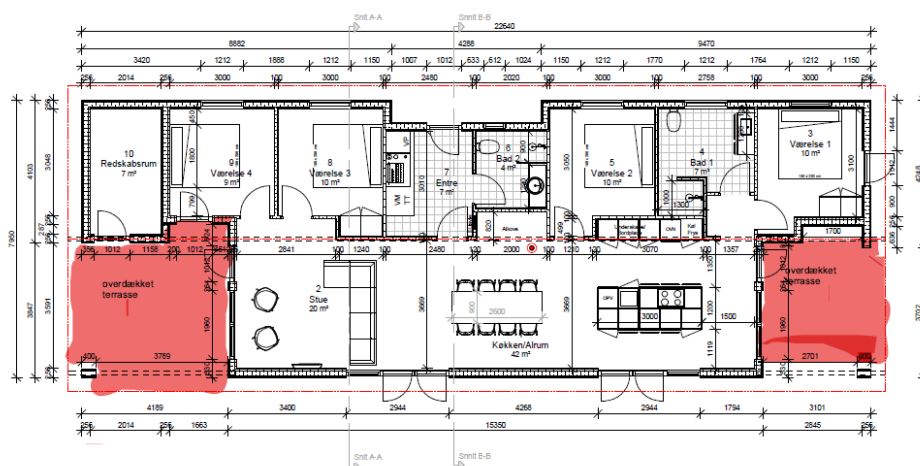
Det røde felt er fortidsmindet.



Placering af sommerhuset på ejendommen.



Facaden af sommerhuset.



Grundplan af sommerhuset med integreret redskabsrum og de to overdækninger.

Begrundelse

Sagens baggrund

Formålet med beskyttelseslinjen er, at sikre fortidsminderne værdi som landskabsselementer.

Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabet og indsyn og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne sikres, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved fredede fortidsminder.

Bestemmelsen er et generelt forbud, hvor der ikke må foretages ændring i tilstanden af arealer inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Kommunen kan give dispensation fra bestemmelsen, når det ansøgte ikke ses at være i strid med bestemmelsens formål.

Opførelsen af sommerhuset med integreret redskabsrum og to overdækninger forudsætter, at der meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Vurdering

Fortidsmindet "Forsvarsanlæg (Del af tysk militæranlæg og Sikringsstilling Nord fra 1. verdenskrig). Et ca. 2 m dybt og 10 x 16 m stort krater med uregelmæssige sider og bund" afkaster en fortidsmindebeskyttelseslinje.

Fortidsmindet er placeret ca. 80 m fra det nye sommerhus. Det er vores vurdering, at sommerhuset ikke vil påvirke ind- og udsynet til og fra fortidsmindet, da fortidsmindet er nogle krater (huller i jorden), og dermed ikke er synlige fortidsminder.



Desuden er der allerede i dag opført andre sommerhuse inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Natura 2000 og bilag IV arter

Vi har vurderet det ansøgte i forhold til Habitatbekendtgørelsen¹. Det er vores vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, grundet afstanden på ca. 265 til nærmeste Natura 2000-område som er et Fuglebeskyttelsesområde (Lindet Skov, Hønning Plantage, Lovrup Skov og Skrøp).

Der er ikke registreret bilag IV-arter på matriklen ved opslag på Danmarks Naturdata, men i området er der registreret Stor hornugle. Det ansøgte vil efter vores vurdering ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Høring

Et udkast til en dispensation har været sendt til udtalelse hos Museum Sønderjylland, som er kommet med en kulturhistorisk udtalelse.

"Kulturhistorisk udtalelse i henhold til lov om naturbeskyttelse § 18 vedr. opførelse af et sommerhus på Brandvejen 8, 6520 Toftlund inden for 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinjen til et beskyttet anlæg tilhørende Sikringsstilling Nord fredningsnr.: 3906:27"

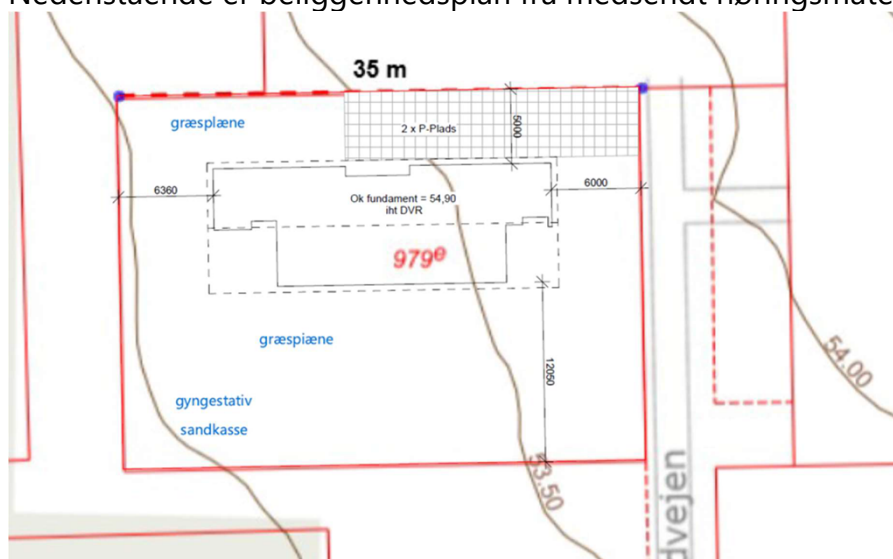
Museet har på anmodning fra Tønder kommune vurderet det ansøgte anlægsarbejde i forhold til naturbeskyttelsesloven § 18.

Ifølge det oplyste er der ansøgt om opførelse af et sommerhus på adressen Brandvejen 8, 6520 Toftlund på matr. 979e Arrild Ejerlav, Arrild inden for 100 meter beskyttelseslinjen til et sprængt anlæg tilhørende det beskyttede fortidsminde fæstningsanlægget Sikringsstilling Nord. Projektet beskrives således i høringsmaterialet: "Der ønskes opført et sommerhus på 138 m², et redskabsrum på 9 m² og to overdækninger med et samlet areal på ca. 28 m². Sommerhuset får en højde på ca. 4,9 m og opføres med en sort træbeklædning, og taget bliver med sorte betontagsten. Redskabsskuret er en integreret del af sommerhuset."

¹ Bek nr. 1098 af 21. august 2023 – Udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.



Nedenstående er beliggenhedsplan fra medsendt høringsmateriale



Sommerhuset placeres i en afstand af ca. 80 meter fra fortidsmindets fod.

Naturbeskyttelsesloven § 18:

Lovens hovedformål er: "at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsynet fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder."

(Miljøstyrelsens Vejledning nr. 62 om bygge- og beskyttelseslinjer, december 2022, side 37). Kun i særlige tilfælde kan der dispenseres fra loven.

Beskrivelse af fortidsmindet

Det berørte beskyttede fortidsminde er et dybt hul og sprængt krater efter den nu fjernede betonbunker, som lå her. Fortidsmindet består af et ca. 2 meter dybt og 10 x 16 meter stort krater med uregelmæssige sider og bund.

Bunkersanlægget var en såkaldte halvdelingsbunker og indgik i den tyske forsvarslinje Sikringsstilling Nord fra Første Verdenskrig, som løb tværs over Sønderjylland mellem Hoptrup i øst og Skærbæk i vest.

Anlæggene blev opført i 1916 og bestod af en hovedforsvarsstilling med to parallelle skyttegravslinjer.

Foran dem var anbragt to bælter af pigtråd på 7-9 meters bredde og med samme afstand i mellem, og skyttegravene var for hver ca. 200 meter var forbundet ved hjælp af forbindelsesgrave. I stillingen blev der støbt en række forskellige typer bunkere i armeret beton og et mindre antal udført i tømmer.



Museets vurdering

Sikringsstilling Nord har stor kulturhistorisk fortælleleværdi, som beretter om det helt særlige forhold under

Første Verdenskrig, hvor Sønderjylland var en del af det tyske kejserrige.

Det er museets vurdering, at det planlagte sommerhus i nogen grad vil forstyrre ind- og udsynet fra det beskyttede anlæg.

Fredningen af de enkelte anlæg er imidlertid først trådt i kraft længe efter området blev inddraget til sommerhusbyggeri, ligesom det bør tages i betragtning, at en del af de anlæg, som blev opført i forbindelse med Sikringsstilling Nord faktisk blev anlagt ganske tæt på eksisterende byggeri for at camouflere bunkerne. Dertil kommer, at der ikke længere er tale om regulære eksisterende anlæg, men kun hullerne efter anlæggene, hvor de oprindeligt stod. Museet har derfor ingen bemærkninger til det ansøgte".

Forhold til anden lovgivning

Denne tilladelse fritager ikke ansøger fra at søge tilladelser/dispensationer der er nødvendige efter anden lovgivning.

Offentliggørelse

Dispensationen offentliggøres på kommunens hjemmeside www.toender.dk i perioden 10. august 2026 til den 7. september 2026.

Da den ansøgte ligeledes kræver byggetilladelse, kan dispensationen ikke udnyttes før, byggetilladelsen er meddelt, jf. afsnittet "Byggesagsbehandling".

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Byggesagsbehandling

Opførelsen af et sommerhus med integreret redskabsrum og to overdækninger kræver ligeledes byggetilladelse. Det fremgår, at der er indsendt ansøgning om byggetilladelse. Byggesagsbehandlingen påbegyndes efter klagefristens udløb, dog forudsat at afgørelsen ikke påklages.

Lovgrundlag

Dispensationen er givet efter § 65 stk. 2, jf. § 18 stk. 1 i Naturbeskyttelsesloven.



Klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra offentliggørelsen, **senest den 7. september 2026**, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, se vedlagte klagevejledning.

Hvis afgørelsen påklages bliver du orienteret umiddelbart herefter.

Venlig hilsen

Inge Feddersen
Landzonesagsbehandler

Plan, Land- og Byudvikling
Wegners Plads 2
6270 Tønder
toender.dk

Kopi til:

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdeling, dntoender-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet, toender@friluftsradet.dk
Friluftsrådets lokalafdeling, lokalraad@friluftsradet.dk

Klagevejledning

Lov om naturbeskyttelse

Afgørelser truffet efter Lov om naturbeskyttelse §§ 3, 4, 16, 17, 18 og 19, jf. § 65, kan i medfør af § 78 påklages til Miljø- og fødevarerklagenævnet af:

1. adressaten for afgørelsen
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen berører
3. offentlige myndigheder
4. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker



5. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
6. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
7. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Frist for at indgive klage

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Hvordan klager man

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevnenes-hus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagegebyret opkræves af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for en af Miljø- og Fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Fritagelse fra krav om at bruge Klageportalen

I særlige tilfælde kan en borger fritages for at klage via Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprog vanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige



forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der afgør, om en borger kan fritages.

Virkning af at der klages

Hvis der klages rettidigt har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Indbringelse for domstolene

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at nævnets afgørelse er meddelt. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.